

2.8. UTVRĐIVANJE PRAVA NA DJEČJI DOPLATAK

Pravo na dječji doplatk ostvaruje se podnošenjem zahtjeva HZMO-u područnoj službi odnosno ispostavi nadležnoj prema mjestu prebivališta podnosi-telja zahtjeva.

Osoba ostvaruje pravo na dječji doplatk ako pro-sječna visina neto primitka po članu kućanstva ne pre-lazi **1.663,00 kn**. Prosječna visina se utvrđuje dijeljenjem ukupnog primitka ostvarenog svih ukućana s brojem čla-nova u kućanstvu. Kućanstvo korisnika je zajednica živo-ta, privređivanja i trošenja ostvarenoga ukupnog dohot-ka svih članova obitelji bez obzira na stupanj srodstva.

U ukupan primitak kućanstva ulazi:

- Zbroj neto dohotka iz čl. 5. Zakona o porez na dohodak odnosno zbroj dohodaka od nesamostalnog rada (plaća, oporezive prigodne nagrade božićnica, regres i dr.), dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinska prava, dohotka od kapitala (npr. dividende koje su isplaćene prema dobiti ostvarenoj u razdoblju od 2001-2004.), drugi dohodak (ugovor o djelu, ugovor o autorskom djelu, oporezive stipendije i zarade preko student servisa i sl.), dohotka od osiguranja i drugih primanja (npr. Mirovine ostvarene u inozemstvu i obiteljske mirovine, naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad-naknade HZ-ZO-a i HZZOZZR-a, naknade za roditeljski dopust i naknade zbog nezaposlenosti-naknade HZZ) koje ostvari korisnik i članovi njegovog kućanstva prema propisima o porezu na dohodak **umanjen za svotu poreza i prireza.**

U ukupni primitak kućanstva ne ulazi:

- isplaćene neoporezive naknade, potpore i nagrade iz čl. 13. Pravilnika o porezu na dohodak koje su isplaćene do propisanih svota (božićnice, uskrsnice, regres, jubilarne nagrade, dnevnicke i sl.).
- neoporezive stipendije (1.600,00 kn mjesečno), primitci učenika i studenata ostvareni preko studenskih i učeničkih udruga do 50.000,00 kn godišnje, naknade učenicima za vrijeme praktičnog rada do propisanih neoporezivih svota (1.600,00 kn mjesečno) i sl.
- jednokratni primitak za opremu novorođene djece, do-datak uz mirovinu hrvatskih branitelja
- dividende odnosno udjeli u zadržanom dobitku koje su isplaćene prema dobiti koja je ostvarena u godinama do 2000., te 2005. do 2009., a na koje pri isplati nije plaćen dohodak od kapitala.
- isplate plaće iz prethodnih godina po sudskim presuda-ma koje su iskazane na IP Obrascu sa identifikatorom 3.

U ovisnosti o ostvarenom primitku po članu obite-lji svota doplatka za djecu se utvrđuje ovako:

Tablica 20. Svote doplatka za dijete ovisno o visini ostvarenog primitka po kućanstvu

Tek. br.	Opis		
	Primitak utvrđen po članu obitelji	Za primitak utvrđen po članu u kućanstvu postotak doplatka po djetetu od proračunske osnovice 3.326,00 kn	Svota doplatka po djetetu u kunama
1.	do 543,14 kn	9%	299,34
2.	od 543,15 do 1.119,53 kn	7,50%	249,45
3.	od 1.119,54 do 1.663,00 kn	6%	199,56

Ako korisnik dječjeg doplatka ima treće dijete, ukupno određena svota doplatka za djecu povećava

se za 500,00 kn, a ako korisnik dječjeg doplatka ima četvrto dijete ili više djece ukupno određena svota doplatka za djecu se povećava za 1.000,00 kn.

Napomena:

Detaljnije o tome može se pročitati u RRIF br. 2/11., str. 226.

2.9. OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMITCIMA

Zakonom o radu (Nar. nov., br. 149/09. i 61/11.) propisno je da plaća ili naknada plaće radnika može se prisilno ustegnuti sukladno posebnom zakonu (čl. 89.).

Ti zakoni su:

- novi Ovršni zakon - Nar. nov., br. 139/10., 125/11. i 150/11. (napominjemo da su odredbe toga Zakona koje uređuju institut ovrhe na plaći stupile na snagu 1. siječnja 2011., a ostale nje-gove odredbe stupaju na snagu 1. srpnja 2012.),
- Opći porezni zakon (Nar. nov., br. 147/08. i 18/11., dalje: OPZ),
- Obiteljski zakon (Nar. nov., br. 116/03., 17/04., 136/04. i 107/07., dalje: ObZ),
- Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama (Nar. nov., br. 85/08., 110/08. i 34/11.).

Kada je riječ o ovrsi na plaći zbog nepravodobnog plaćanja temeljem (»klasičnog«) vjerovničkog-duž-ničkog odnosa, tada se primjenjuju odredbe čl. 91. i 92. Ovršnog zakona. U tom smislu propisano je:

- ako se ovrha provodi na plaći ovršenika (radni-ka u radnom odnosu) koja je viša u neto svoti 5.408,00 kn, od ovrhe je izuzeta svota u visini dvije trećine prosječne neto-plaće u RH, odno-sno **3.605,33 kn.**
- ako je radnikova plaća niža od prosječne plaće, odnosno niža od neto 5.408,00 kn, tada mu tre-ba ostati (izuzeto od ovrhe) 2/3 njegove plaće.

Napominjemo da je prosječnu plaću Ovršni zakon odredio kao »*prosječan iznos mjesečne neto-plaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj, za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju je dužan utvrditi Državni zavod za statistiku i objaviti je u »Narodnim novinama«, najkasnije do 31. prosinca te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjivat će se u narednoj godini.*« Prosječna plaća objavljena je Nar. nov., br. 133/11., te ista **iznosi 5.408,00 kn, a primjenjuje se u 2012. godini.**

U slučaju da je predmet ovrhe na plaći nepravo-dobno plaćanje javnih davanja (poreza, doprinosa i dr. davanja iz čl. 2. OPZ-a), tada se primjenjuju odgo-varajuće odredbe OPZ-a.

Kada je riječ o ovrsi na plaći radi uzdržavanja vlastite djece, tada se primjenjuju odgovarajuće odredbe ObZ-a.

U slučaju da osoba prima roditeljske i roditeljske pot-pore, tada iste ne mogu biti predmet ovrhe ili osigura-nja (kredita, pologa i sl.), osim prema sudskoj odluci ili rješenju nadležnog centra za socijalnu skrb radi koristi djeteta za koje su ostvarene (čl. 4. Zakona o roditeljskim ...).

Napomena:

Detaljnije o ovrsi na plaći u svjetlu novog ovršnoprav-nog režima, v. Vidović, A.: Ovrha na plaći - zakonsko ure-denje i prikaz bitnih pitanja, RRIF br. 8/11., str. 76. do 81.

Tablica 21. Provođenje ovrhe - predmet i svota ovrhe

ISPRAVA NA TEMELJU KOJE SE MOŽE "PLIJENITI"	- SVOTA KOJA SE NE MOŽE "PLIJENITI" (IZUZETO OD OVRHE) - PROPIS	ŠTO SE "PLIJENI" (PREDMET OVRHE)	NAPOMENA:
a) pravomoćno rješenje o ovrsi: - suda - javnog bilježnika b) suglasnost o zapljeni ("administrativna zabrana") radnika (ovršenika)	• 3.605,33 kn (5.408,00 : 3 X 2) • čl. 92. Ovršnog zakona	a) plaća b) naknada plaće c) druga stalna novčana primanja	Svota od 5.408,00 kn je prosječna neto plaća koja se primjenjuje u 2012. Ako je plaća niža od 5.408,00 kn, osnovica za utvrđivanje 1/3 plaće je radnikova (ovršenikova) neto plaća
pravomoćno rješenje o ovrsi poreznog tijela	• 2.814,00 kn (svota minimalne plaće) • čl. 142. Opći porezni zakon	a) plaća b) s plaćom izjednačena primanja	—
pravomoćna sudska odluka (kojom se nalaže obveza uzdržavanja vlastite djece)	• 1.352,00 (5.408,00 : 4) • čl. 232.a Obiteljski zakon	a) plaća roditelja b) druga stalna novčana primanja roditelja	—

2.10. OTPREMNINA PREMA ZAKONU O RADU

Sukladno Zakonu o radu (Nar. nov., br. 149/09. i 61/11., dalje: ZR), radniku pripada pravo na otpremninu.

U vezi s tim odredbe u čl. 119. ZR-a, odnosno čl. 13. st. 2. t. 21. Pravilnika o porezu na dohodak određuju sljedeće svote koje se moraju isplatiti, a kako se prikazuje u tablici u nastavku:

Tablica 22. Otpremnine prema zakonu o radu i prema poreznim propisima

Tek. br.	Raskid ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema ZR (nakon dvije godine neprekidnog rada čl. 119. ZR)	Mogućnost neoporezive isplate prema poreznim propisima
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te ZR-om.	NAJMANJE: OTPREMINA ZA SVAKU NAVRŠENU GODINU RADA = 1/3 Prosječne bruto plaće ostvarene u posljednja 3 mjeseca prije prekida radnog odnosa ((bruto plaća+bruto plaća +bruto plaća)/3) x 1/3	do visine 6.400,00 kn za svaku navršenu godinu neprekinutog rada kod tog poslodavca (čl. 13. st. 2. t. 21. Pravilnika o porezu na dohodak)
2.	Osobno uvjetovani otkaz		NAJVIŠE: Prosječna bruto plaća ostvarena u posljednja 3 mjeseca prije prekida radnog odnosa X 6	
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti		Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti te nakon završenog liječenja i oporavka ne bude vraćen na posao, pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostrukoj svoti od svote koja bi mu inače pripadala. To pravo radnik ostvaruje samo u slučaju ako nije prethodno neopravdano odbio zaposlenje na ponuđenim poslovima (čl. 80. ZR-a).	do visine 8.000,00 kn za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 13. st. 2. t. 21. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu		-	najviše 8.000,00 kn (čl. 13. st. 2. t. 20. Pravilnika o porezu na dohodak)
5.	Sporazumni prestanak ugovora		-	Svota koja se isplaćuje u cijelosti podliježe plaćanju poreza i doprinosa u skladu sa primitcima koji se oporezuju kao dohodak od nesamostalnog rada

Napomena: Više o isplati otpremnine može se pročitati u časopisu RRiF br. 02/09. na str. 122.

2.11. STATISTIKA – PROSJECI PLAĆA

Tablica 23. Statistički podatci o plaćama

Prema podatcima DZS-a prosjeci plaća za razdoblje 2002. do 2011. daje se u nastavku:

Razdoblje	Svota u kn (bez Ip) - tromjesečje		Svota u kn (bez Ip)		Razdoblje	Svota u kn (bez Ip) - mjesečno	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto		Bruto	Neto
I. 2011. - III. 2011.	7.672	5.353			III. 2011.	7.894	5.480
II. 2011. - IV. 2011.	7.709	5.373			IV. 2011.	7.750	5.396
III. 2011. - V. 2011.	7.807	5.434			V. 2011.	7.778	5.425
IV. 2011. - VI. 2011.	7.812	5.440			VI. 2011.	7.907	5.498
V. 2011. - VII. 2011.	7.788	5.429			VII. 2011.	7.680	5.365
VI. 2011. - VIII. 2011.	7.832	5.459			VIII. 2011.	7.910	5.514
VII. 2011. - IX. 2011.	7.776	5.425			IX. 2011.	7.740	5.397
VIII. 2011. - X. 2011.	7.744	5.406			X. 2011.	7.798	5.439